

INTERVIEW

Simone Paauw

s.paauw@medischcontact.nl

 @medischcontact

VOOR **EMMA BRUNS**
HEEFT ONERVARENHEID
TWEË KANTEN

‘Als jonge
arts kan ik
nog dromen’

De nieuwste columnist van Medisch Contact heet Emma Bruns. Ze is jong, en als aiOS chirurgie relatief onervaren. Maar misschien is dat als columnist juist haar troef, zegt ze. ‘Ik heb geen agenda, geen belangen.’

Eind 2019 legde Luc Bonneux, jarenlang een van de vaste columnisten van Medisch Contact, zijn pen neer. Zijn plek wordt overgenomen door, zoals hij het zelf het liefste zag, een jonge vrouw. Emma Bruns is 33 en sinds anderhalf jaar aiOS chirurgie. Een veelzijdige, initiatiefrijke arts, met een brede belangstelling en onuitputtelijke energie. Ze zoekt het publieke debat graag op met haar blogs, presentaties voor onder meer TEDx en columns en opinië artikelen in NRC. In het hippe café De Ysbreeker aan de Weesperzijde in Amsterdam – haar woonplaats – vertelt ze in hoog tempo wat haar bezighoudt. Daarbij buitelen oude en modernere denkers en voorbeeldfiguren, zoals Martin Bril en Marcel Levi, over elkaar heen. Hier is zeker sprake van enig ‘jong geweld’, zoals Bonneux het uitdrukte. Over zijn andere wens met betrekking tot zijn opvolging – opgepakt zijn door de politie tijdens enige betoging voor enige goede zaak – kan Bruns kort zijn: ‘Hooguit een keer door een boswachter in een mijnenveld in Mauritanië, maar dat telt vast niet?’

Wat kunnen de lezers van Medisch Contact van u verwachten?

‘Ik probeer grote thema’s concreet te maken. Er wordt vaak in abstracte termen gesproken over de uitdagingen in het artsenvak in deze tijd, zoals de zorgkosten, de werkdruk, de feminisering. Ik vertel graag over het kleine. Een detail kan een groot verhaal vertellen. Ik observeer graag. De manier waarop een patiënt in bed ligt kan bijvoorbeeld veel zeggen over diens toestand. Ik vind heel veel onderwerpen interessant en heb daarin geen “agenda”. Ik schrijf, ook voor NRC, over wat mij op dat moment is opgefallen, heeft geraakt. Dat kan iets zijn wat speelt in het ziekenhuis of een actueel maatschappelijk onderwerp.’

Maar u heeft wél wat terugkerende thema’s, zoals duurzaamheid, toch?

‘Ja, duurzaamheid, in brede zin, is iets waar ik me echt druk om kan maken. We zijn met z’n allen bezig de aarde te vernietigen. Het contact met de natuur raken we almaar meer kwijt. Het ziekenhuis wordt meer en meer een steriele omgeving, waarin bacteriën en andere micro-organismen de vijand zijn en waar op een steeds kunstmatige manier wordt gewerkt – in laboratoria en met machines die het werk van de mens overnemen. En bij uitstek in het ziekenhuis wordt enorm veel materiaal onnodig verspild. De gezondheidszorg is een van de grote uitstoters van broeikasgassen. Daarnaast neemt de biodiversiteit op aarde af. Zo raken we veel kansen kwijt om te leren van de natuur, van hoe planten en dieren problemen oplossen.

Net als uit de natuur, probeer ik vaak lessen te trekken uit het verleden. Als ik ergens over schrijf of een presentatie houd, zoek ik altijd naar de ontstaansgeschiedenis en de etymologie. Hoe is iemand op het idee gekomen bij ziekte A ingreep B toe te passen? Soms kun je oude ideeën op een nieuwe manier gebruiken. Zo dachten Plato en Hippocrates al op een manier die erg doet denken aan de artificial intelligence van tegenwoordig. Plato stelde dat je intelligent kunt zijn, terwijl je weinig tot geen kennis hebt van de wereld of jezelf. Van zijn leermeester Socrates leerde hij dat een wijs mens weet dat hij niets weet – Socrates irriteerde iedereen om zich heen met een doorlopend spervuur aan vragen over van alles – hij verzamelde dus eigenlijk kennis ofwel data. Hippocrates was de eerste arts die “data” over zijn patiënten verzamelde, over omgevingsfactoren, voedsel, uit de anamnese, et cetera. Hij deed dat in zijn hoofd, maar het is heel vergelijkbaar met de data die nu door computers worden verzameld – en die tegenwoordig dus veel sneller geanalyseerd kunnen worden. Alleen het interpreteren van data, daar zijn mensen nog steeds beter in dan computers.’

‘Onbegrijpelijk dat een elektronisch patiëntendossier niet lukt’

Moeten we dan terug naar de natuur, terug naar vroeger?

‘Nee, ik geloof erg in technologie en vooruitgang. Ik denk dat er nog zoveel verbeterd kan worden. Neem de uitwisseling van medische informatie. Het is toch onbegrijpelijk dat de hele wereld veilig kan internetbankieren, maar dat het maken van een landelijk, of nog beter een internationaal, elektronisch patiëntendossier niet lukt. Dat niemand mijn dossier kan inzien als ik in Groningen of Brussel mijn been breek. Er kan op allerlei terreinen nog véél tijd en geld bespaard worden met goede technologie.

Maar tegelijkertijd vind ik dat geneeskunde-studenten weer meer, net als vroeger, gevoed moeten worden met kennis. En dat ze getraind moeten worden in hoe ze over dingen nadenken – in plaats van hoe ze dingen opzoeken. Al is dat laatste dan wel weer in de lijn van Plato.’

Van welke generatie artsen bent u dan?

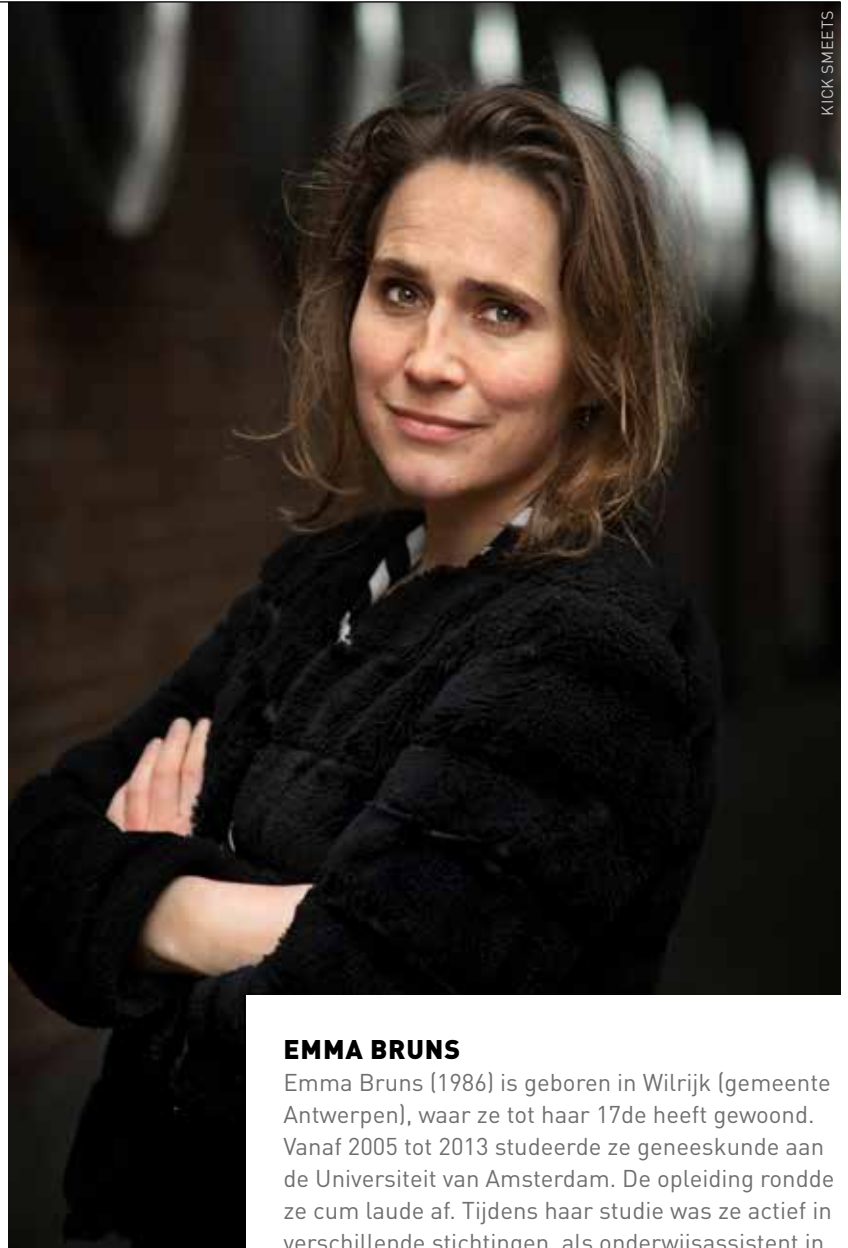
‘Ik ben van een soort tussengeneratie. Ik heb op de middelbare school nog werkstukken gemaakt met een stapel boeken uit de bibliotheek, maar óók met behulp van het zoekprogramma AltaVista. Ik was 15 toen wij thuis internet kregen.

Maar ik denk óók dat het veelvuldige gebruik van social media door de jongere generatie artsen – jonger dan ikzelf – heel goed uit kan werken. Zij zijn gewend content te creëren en automatisch deel te nemen aan het publieke debat. Zo kunnen ze veel beter dan de oudere generatie artsen hun standpunten over het voetlicht brengen. Het lijkt me goed als artsen zich meer mengen in het publieke debat en hun stem laten horen. Alleen dan kunnen er verbeteringen plaatsvinden, bijvoorbeeld als het gaat om de werkdruk of om de administratieve lasten.’

‘Politiek is zeker geen ambitie van mij’

Wat vindt u van de artsen – Wanda de Kanter, Esther van Fenema en Janneke Wittekoek – die pas geleden een politieke partij hebben opgericht, juist omdat ze hun invloed via het publieke debat niet groot genoeg vonden?

‘Hebben zij een politieke partij opgericht? Dat heb ik eerlijk gezegd gemist. Ik vond het optreden van Wanda de Kanter in Zomergasten afgelopen zomer wel heel goed. Er is wel een zekere moed voor nodig om zo publiekelijk je mening te geven. Zeker als arts. Je hebt toch een positie waarin je vertrouwen uitstraalt, waarin het niet moet gaan over belangen als geld. Ik denk dat het zeker belangrijk is dat artsen invloed hebben op de politiek.

KICK SMEETS

EMMA BRUNS

Emma Bruns (1986) is geboren in Wilrijk (gemeente Antwerpen), waar ze tot haar 17de heeft gewoond. Vanaf 2005 tot 2013 studeerde ze geneeskunde aan de Universiteit van Amsterdam. De opleiding rondde ze cum laude af. Tijdens haar studie was ze actief in verschillende stichtingen, als onderwijsassistent in de snijzaal en richtte ze een stichting op voor de bouw van een technische school in Burkina Faso. Ze volgde een cursus tropengeneeskunde en werkte een halfjaar op een chirurgische afdeling in Zambia. Na terugkomst werkte Bruns drie jaar in het toenmalige AMC aan haar promotieonderzoek over pre-operatieve weerbaarheid bij kwetsbare ouderen met darmkanker, dat zij 27 november jongstleden verdedigde. Sinds anderhalf jaar is Bruns in opleiding tot chirurg aan het Amsterdam UMC/VUmc en momenteel werkt ze bij de Noordwest Ziekenhuisgroep (Alkmaar/Den Helder). Naast haar medische werk schrijft ze als freelancer voor onder meer NRC Handelsblad. In 2018 vertaalde ze een boek uit 1947 over buikkwalen op rijm. Emma Bruns is single en woont in Amsterdam.

Ook in het verleden zijn daardoor grote stappen gezet, denk aan schoon drinkwater voor iedereen. Het is heel goed dat artsen zich in het politieke veld mengen, al is het een vak apart. Ik ben heel benieuwd wat ze gaan doen.'

Zou u de politiek in willen gaan?

'Nee, dat is zeker geen ambitie van mij. Vooral omdat ik echt een hekel heb aan vergaderen en oeverloos overleggen. Ik hou veel meer van nieuwe dingen ontdekken en bedenken. Daarnaast hou ik heel erg van het ambacht van de chirurgie, met mijn handen werken, de patiënt aanraken. In de politiek gaat het over implementeren en controleren; dan loop ik liever visite.'

'Ik voel me nog een snotneus'

Wat gaan de lezers van Medisch Contact van u opsteken?

'Ik denk dat ik nog te jong, te onervaren ben om over mezelf te zeggen dat dokters iets van mij gaan leren. Ik ben net 33, pas in opleiding, ik voel me nog een snotneus. Die onervarenheid stoort me enorm. Voor mijn gevoel heb ik chronisch te weinig kennis en vaardigheden. Ik ben leergierig en werk er hard aan. Net als vroeger op het hockeyveld. Als ik een trucje had gezien tijdens een wedstrijd op tv dan oefende ik er maandenlang op tot ik het ook beheerste. Dat doe ik ook op de operatiekamer. Maar het is wel een dagelijkse frustratie dat ik nog niet zover in mijn opleiding ben dat ik het al kan, dat ik het nog moet leren. Maar ik praat wél vaak met andere artsen over hoe zij over bepaalde dingen denken. En hoewel ik niet kan teren op een schat aan ervaring, en geen invloedrijke positie bekleed, denk ik dat mijn relatieve onervarenheid juist ook mijn troef is. Ik ben minder beperkt dan iemand die allerlei bestuursfuncties heeft. Ik heb zelf geen agenda, geen belangen, kan minder belangen schaden. Ik ben als jonge arts misschien nog hoopvoller. Ik kan nog dromen.' ■

Mijn buik vol, Emma Bruns, 128 blz., 15,99 euro.

web

Lees de eerste column van Emma Bruns op blz. 13. Meer over haar vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl.

VELDWERK

DE HUISARTS

JOS VAN BEMMEL is
praktijkhouder in Amersfoort

Goede voornemens? Het kan beter!

Over een paar dagen – op 12 januari – is het Sjaak Afhaakdag. Volgens berekeningen van Strava – een veelgebruikte app voor sporters – is dat de dag waarop ruim 90 procent van degenen die zich hebben voorgenomen in het nieuwe jaar te stoppen met roken, weer terugvalt in hun oude gewoonte. In de VS is de leeftijdsgrens voor het kopen van tabaksproducten en e-sigaretten onlangs opgehoogd van 18 naar 21 jaar. Ik vraag me af hoeveel deze maatregel zal opleveren in vergelijking met stoppogingen op nieuwjaarsdag. Wereldwijd overlijden er volgens de WHO per jaar zo'n 8 miljoen mensen door roken. In de VS zullen dat er dan zo'n 370 duizend zijn. Stel dat jongeren drie jaar later beginnen met roken en dat het aantal rookjaren om eraan te overlijden gemiddeld dertig is, dan zal de maatregel op de lange duur misschien 10 procent minder tabaksdoden opleveren. Bovendien zullen minder jongeren aan roken beginnen omdat de meest kwetsbare leeftijd dan voorbij is. Misschien dat daardoor 10 procent er

niet meer aan begint. Hoewel mijn inschatting louter nattevingerwerk is, denk ik dat ik eerder te laag dan te hoog zit. Ik verwacht dan ook dat opschuiven van de leeftijd op den duur zeker 20 procent minder tabaksdoden zal opleveren. In Amerika zou de maatregel dan

OPHOGEN VAN DE LEEFTIJD GEEFT 20 PROCENT MINDER ROOK- DODEN

20 procent – dus 74 duizend – minder rookdoden per jaar betekenen. Als mijn taxatie een beetje klopt, dan heeft ophoging van de leeftijd veel meer effect dan stoppogingen op 1 januari en op den duur zelfs meer dan het volledig oplossen van de opioïden crisis die in de VS jaarlijks circa 50 duizend mensen het leven kost. Trump ondersteunde de nieuwe regelgeving onlangs: 'We moeten voor onze kinderen zorgen', zei hij. Eindelijk iets verstandigs. Het wordt tijd dat Nederland Amerika's voorbeeld volgt. Tijd dat ook Rutte – tegen alle economische belangen in – zegt: 'We moeten voor onze kinderen zorgen.'